

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1963

N:o 13—16

-
- Innehåll:** N:o 13. Landskapslag angående ändring av 1959 års landskapslag om skattelättnader för främjande av bostadsproduktionen.
N:o 14. Landskapslag angående ändring av landskapslagen om reglering av byggnadsverksamheten.
N:o 15. Landskapslag angående ändring av landskapslagen om avlöning i landskapsförvaltningen underlydande tjänster eller befattningar uti landskapet Åland.
N:o 16. Landskapslag angående ändring av landskapslagen om inlösen av vissa legoområden i landskommunerna.
-

N:o 13.

L A N D S K A P S L A G

angående ändring av 1959 års landskapslag om skattelättnader för främjande av bostadsproduktionen.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 11 april 1963.
Utfärdad i Mariehamn den 18 april 1963.

I enlighet med Ålands landstings beslut ändras 6 § landskapslagen den 15 juli 1959 om skattelättnader för främjande av bostadsproduktionen (19/59) såsom följer:

6 §.

Skattelättnader i enlighet med denna lag beviljas för det skatteår, då uppförandet av

i 2 § 1 mom. avsedd byggnad påbörjades, och för de tio följande skatteåren.

Uppförande av byggnad eller byggnadskomplex anses påbörjat, såvitt icke av särskilda omständigheter annat framgår, då, med undantag för möjliga grävningsarbeten, arbetet på grunden för byggnaden eller för byggnadskomplexets första byggnad inletts.

Mariehamn, den 1 december 1962.

På landstingets vägnar:

T H . E R I K S S O N
talman.

E val d H ä g g b l o m
vicetalman.

E l i e . P e r s s o n
vicetalman.

N:o 14.

L A N D S K A P S L A G

angående ändring av landskapslagen om reglering av byggnadsverksamheten.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 11 april 1963.

Utfärdad i Mariehamn den 18 april 1963.

I enlighet med Ålands landstings beslut fogas till landskapslagen den 22 december 1959 om reglering av byggnadsverksamheten (29/59) ett nytt 10 a kap., innehållande 93 a, 93 b, 93 c och 93 d §§, såsom följer:

10 a KAP.

Om byggnadsservitut.

93 a §.

Grundande och upphävande av byggnadsservitut sökes hos magistraten.

Syn skall förrättas, om det befinnes påkallat.

93 b §.

Byggnadsservitut må grundas, om ägarna Mariehamn, den 3 december 1962.

av vederbörande tomter därom skriftligen överenskomma eller, om tomterna tillhöra en och samma ägare, på dennes ansökan.

Byggnadsservitut må upphävas på grund av tomtägarnas skriftliga avtal.

93 c §.

Angående grundande eller upphävande av byggnadsservitut skall, sedan magistratens beslut vunnit laga kraft, för vederbörande tomter göras anteckning i tomtregistret.

Byggnadsservitut, som förfallit, skall på förordnande av magistraten avföras ur tomtregistret.

93 d §.

I tomtregistret infört byggnadsservitut är i kraft även om tomten övergår i annans ägo.

På landstingets vägnar:

TH. ERIKSSON
talman.

Evald Häggblom
vicetalman.

Eliel Persson
vicetalman.

N:o 15.

L A N D S K A P S L A G

angående ändring av landskapslagen om avlöning i landskapsförvaltningen underlydande tjänster eller befattningar uti landskapet Åland.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 11 april 1963.

Utfärdad i Mariehamn den 18 april 1963.

I enlighet med Ålands landstings beslut ändras 2, 3 och 5 §§ landskapslagen den 17 juli 1943 om avlöning i landskapsförvaltning-

en underlydande tjänster eller befattningar uti landskapet Åland (17/43) sådana de lyda, 2 § i landskapslagen den 16 april 1952 (12/52),

3 § i landskapslagen den 10 april 1957 (14/57) och 5 § i landskapslagen den 4 juli 1962 (32/62), såsom följer:

2 §.

Innehavares av tjänst eller befattning ordinarie avlöning utgöres av grundlön jämte ålderstillägg (avlöningsklass A) eller grundlön utan ålderstillägg (avlöningsklass B).

Till innehavare av tjänst eller befattning i avlöningsklass A, vars verksamhet är förlagd till ort, som enligt det officiella levnads-kostnadsindexet är förhållandevis dyr, må enligt vad därom i riket är stadgat inom gränserna för landskapets utgiftsstat erläggas dyrortstillägg såsom tillskott till den ordinarie avlöningen.

Sköter samma person två landskapsförvaltningen underlydande tjänster eller befattningar i avlöningsklass A, erlägges dyrortstillägg endast för den högre avlönade tjänsten eller befattningen.

Omfattar tjänstgöringsorten visst distrikt, bestämmes dyrortstillägget enligt den ort, där innehavare av tjänst eller befattning är stadigvarande bosatt. Är innehavare av tjänst eller befattning ej bosatt inom sitt distrikt, erlägges åt honom dyrortstillägg endast, såvida hans rätt att vara fast bosatt utom distriktet grundar sig på förordnande eller tillstånd, som givits ur synpunkter av allmän fördel. Dyrortstillägget bestämmes härvid efter den ort, där innehavare av tjänst eller befattning på grund av förordnande eller tillstånd är bosatt.

Flyttar innehavare av tjänst eller befattning från en ort till en annan, utbetalas till honom dyrortstillägg enligt den ort, där han bodde den första dagen av månaden.

3 §.

Beroende av det ansvar och den arbetsmängd, som äro förenade med tjänsten eller befattningen, så ock av den kunskap och förmåga, som därtill erfordras, hänföres tjänster och befattningar med grundlön inom utgiftsstatens gränser till avlöningsklasser A eller avlöningsklasser B. Beloppen av grundlön och ålderstillägg i avlöningsklasser A samt beloppen av grundlön i avlöningsklasser B äro desamma som i statens motsvarande avlöningsklasser.

Landskapsstyrelsen äger, i den mån anslag blivit uti landskapets utgiftsstat ställda till landskapsstyrelsens förfogande, bestämma,

till vilken avlöningsklass varje tjänst eller befattning skall hänföras.

5 §.

Innehavare av tjänst eller befattning i avlöningsklass A beviljas efter 3, 6, 9, 12 och 15 tjänsteår ett ålderstillägg varje gång.

Såsom tjänsteår räknas den tid vederbörande efter fyllda tjuogoett år varit i sådan landskapets eller statens tjänst, som bör anses som huvudsyssla. Såsom statens tjänst anses även tjänstgöring såsom riksdagens justitieombudsman eller såsom innehavare av tjänst eller befattning vid riksdagen samt såsom innehavare av befattning vid Finlands Bank, vid folkpensionsanstalten och postsparbanken ävensom tjänstgöring vid statens industriella inrättningar. Under samma förutsättningar som statstjänst må innehavare av tjänst eller befattning för ålderstillägg tillgodoräkna sig den tid han tjänstgjort inom organisation, som är förhandlingsberättigad enligt lagen den 22 januari 1943 om förhandlingsrätt för innehavare av statens tjänst eller befattning (FFS 82/43). Såsom landskapets tjänst anses även sådan tjänst vid Ålands landsting, som bör betraktas såsom huvudsyssla.

Av den tid innehavare av tjänst eller befattning efter fyllda tjuogoett år varit anställd i kommuns tjänst, vid kommunal centralorganisation, sammanslutning av kommuner eller religionssamfund,

såsom lärare vid privat högskola eller landskaps- eller statsunderstöd åtnjutande privat läro- eller uppfostringsanstalt,

såsom läkare, djurläkare, sjuksköterska, hälsosyster, barnmorska, sinnessjuksköterska eller sinnessjukvårdare i bolags, sammanslutnings eller privat anstalts tjänst,

vid landskaps- eller statsunderstöd åtnjutande lantbruksorganisation eller organisation för huslig ekonomi, skogsvårdsnämnd, centralt skogssällskap, centralhandelskammaren, handelskammare, organisation eller anstalt för vetenskap eller konst, kommunal eller enskild järnväg i samtrafik med statsjärnvägarna,

får han tillgodoräkna sig den del, som överstiger fyra år, såvitt denna tjänst eller befattning varit huvudsyssla och till sin art och ifråga om kompetensvillkoren varit jämförlig med den landskapets eller statens tjänst eller befattning, i vilken han efter avgången från

ifrågavarande tjänst eller befattning först anställts.

Oavsett vad i 3 mom. stadgas, må innehavare av tjänst eller befattning för ålders-tillägg tillgodoräkna sig den tid han varit lagfaren ledamot av rådstuvurätt eller magistrat eller stadsfiskal eller efter fyllda tjuugoett år varit anställd vid av staten övertagen kommunal eller enskild järnväg eller av staten övertagen telefoninrättning eller vid Lanthushållningssällskapens Centralförbund benämnda förbunds kolonisationsutskott för den förflyttade befolkningen, återuppbyggnadsutskott eller kolonisationsutskott eller inom lantbruks- eller hushållningssällskap tillsatt kommission för handhavande av uppgifter i samband med kolonisationen av den förflyttade befolkningen, lantbrukssällskaps återuppbyggnadskommission, lantbruks- eller hushållningssällskaps kolonisationskommission eller hos kolonisationsledare i syssla, som kan anses såsom huvudsyssla, eller såsom kolonisationsledare i huvudsyssla vid lantbruks- eller hushållningssällskap. Likaså är innehavare av tjänst eller befattning, som innehaft tjänst vid det kommunala folkskolväsendet berättigad att för ålderstillägg tillgodoräkna sig hela den tid han i enlighet med landskapslagen den 16 oktober 1958 om avlöning och pension för tjänsteinnehavarna inom folkskolväsendet i landskapet Åland (24/58) får tillgodoräkna sig för ålderstillägg under sin tjänstgöring inom folkskolväsendet. Innehavare av tjänst eller befattning, på vars avlöning även efter det ovannämnda lag trätt i kraft, tillämpats landskapslagen den 31 mars 1954 angående kostnaderna för folkskolväsendet i landskapet Åland (10/54), är berättigad att för ålderstillägg tillgodoräkna sig hela den tid han jämlikt sistnämnda lag fått tillgodoräkna sig för ålderstillägg under sin tjänstgöring såsom folkskollärare.

Likaså må innehavare av tjänst eller befattning för ålderstillägg räkna sig tillgododen tid han under tiden för krigstillstånd varit i krigstjänst, med undantag likväl för den tid han fullgjort stadgad värnplikt.

Landskapsstyrelsen må på synnerliga skäl berättiga innehavare av tjänst eller befattning att för ålderstillägg tillgodoräkna sig även annan än i 3 och 4 mom. nämnd tjänstgöringstid, dock högst åtta år.

Vid sammanräkning för ålderstillägg av olika tjänstgöringstider tagas endast hela månaderna i beaktande.

År tjänstgöringstid uppdelad på terminer, anses en termins tjänstgöring motsvara sex månader. Tjänstgöring såsom lärare vid fem månader omfattande sommarkurs vid läroanstalt för huslig ekonomi räknas såsom ett halvt års tjänstgöring.

Denna lag tillämpas från och med den 1 oktober 1962.

Innehavare av tjänst eller befattning, som utnämnts före den 1 oktober 1962, bibehålles vid sin avlöningsrätt enligt dittills gällande stadganden, om han inom tre månader, från det denna lag givits, skriftligen meddelar landskapsstyrelsen, att han önskar bibehållas vid sagda rätt.

Skall betalning eller annan förmån i enlighet med stadgande i annan lag fastställas enligt någon avlöningsklass för landskapets tjänstemän, skall såsom sådan avlöningsklass efter den 1 oktober 1962, om i annan lag avses landskapets tjänstemäns högsta avlöningsklass, anses avlöningsklassen B 8 och i annat fall följande avlöningsklasser:

Tidigare avlöningsklass	Avlöningsklass efter det denna lag trätt i kraft
1—5	—
6	A 1
7	A 2
8	A 3
9	A 4
10	A 5
11	A 6
12	A 7
13	A 8
14	A 9
15	A 10
16	A 11
17	A 12
18	A 13
19	A 14
20	A 15
21	A 16
22	A 17
23	A 18
24	A 19
25	A 20
26	A 21
27	A 22
28	A 23
29	A 24

Tidigare avlönings- klass	Avlöningssklass efter det denna lag trätt i kraft	Tidigare avlönings- klass	Avlöningssklass efter det denna lag trätt i kraft
30	A 25	37	B 2
31	A 26	38	B 3
32	A 27	39	B 4
33	A 28	40	B 5
34	A 29	41—42	B 6
35	A 30	43	B 7
36	B 1	44	B 8

Mariehamn, den 1 december 1962.

På landstingets vägnar:

TH. ERIKSSON
talman.

Evald Häggblom
vice talman.

Eliel Persson
vice talman.

N:o 16.

L A N D S K A P S L A G

angående ändring av landskapslagen om inlösen av vissa legoområden i landskommunerna.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 11 april 1963.
Utfärdad i Mariehamn den 18 april 1963.

I enlighet med Ålands landstings beslut ändras 1, 11, 14, 28, 29, 41, 62, 63, 64, 65, 67, 70, 73 och 75 §§ landskapslagen den 22 december 1959 om inlösen av vissa legoområden i landskommunerna (28/59) såsom följer:

1 §.

Legotagare är berättigad att, i enlighet med vad i denna lag stadgas, i landskommun i sin ägo inlösa med boningshus bebyggt område, som av honom innehaves med legorätt och som är avsett för bedrivande av gårdsbruk eller fiske eller att huvudsakligen användas såsom bostadsområde. Likväl tillkommer legotagare lösningsrätt även i det fall, då orsaker, vilka icke bero av honom, böra anses

hava förhindrat byggandet av boningshus på dylikt område, som är avsett att bebyggas. Vad i denna lag om legoområde är stadgat, tillämpas även i det fall, att legoområdet består av flera för gemensamt bruk lämpade lotter, likväl så, att ehuru de besittas i stöd av olika legoavtal, endast en av dem bör vara bebyggd med boningshus eller avsedd att bebyggas med sådant. Legotagare tillkommer även lösningsrätt till område, som utarrenderats för gårdsbruk eller fiske eller huvudsakligen till bostadsområde, även om legoområdet icke skulle vara försett med boningshus, om han i legoområdets närhet redan tidigare äger ett med boningshus bebyggt om-

råde, som motsvarar i denna lag avsedd bostadslägenhet eller bostadstomt och som tillsammans med legoområdet bildar en ändamålsenlig helhet, och han behöver legoområdet för sin utkomst eller för ett ändamålsenligt nyttjande av honom redan tidigare tillhörigt område och han a) på legoområdet äger byggnad eller anläggning av betydande värde eller b) där har upptagit nyodling eller c) hans tidigare område ej uppfyller fordringarna för bostadstomt. Likväl må i fallet a) icke medgivas inlösen av mera mark, än som erfordras för byggnadens eller anläggningens bibehållande, i fallet b) ej mera mark än nyodlingen och i fallet c) ej större område, än att det tillsammans med hans tidigare ägda område bildar en ändamålsenlig bostadstomt.

Då legorätt icke kan påvisas, men i 1 mom. avsett, med boningshus bebyggt område innehafts såsom legoområde, är beträffande området och dess innehavare i motsvarande mån gällande, vad i denna lag om legoområde och legotagare är stadgat. Är likväl besittning av området enbart avsedd att utgöra ersättning för arbets- eller andra därmed jämförbara prestationer, beträffande vilka prestationsskyldigheten alltjämt fortgår, eller eljest fast ansluten till ett sakägarna emellan gällande rättsförhållande av avsevärt större ekonomisk betydelse än besittningen, föreligger icke lösningsrätt.

Registrerad ideell förening är berättigad att, enligt vad i denna lag om legotagare stadgas, i sin ägo inlösa legoområde, som föreningen innehar i landskommun och som vid denna lags ikraftträdande är bebyggt med föreningens egna byggnader, i den mån det erfordras för nyttjandet av dessa byggnader.

11 §.

Förvägras rätt till inlösen och hava jordägare och legotagare ej i enlighet med 5 § 1 mom. överenskommit om legoområdets överlåtande i legotagarens ägo eller i jordägarens besittning eller om legoförhållandets fortbestånd, bör legoområdets besittning inlösas åt jordägaren emot ersättning, varom i 33 och 34 §§ stadgas. Legotagare må dock berättigas att, med i 58 § 2 mom. nämnda undantag, besitta legoområdet med de till legoförhållandet hörande rättigheterna under viss tid eller intill dess han begynner använda området för de ändamål, vilka föranlett förbud för rätt

till inlösen, i vartdera fallet dock icke för längre tid än fem år.

Förkastas anspråk på inlösen på den grund, att i 1—3 §§ stadgade förutsättningar för rätt till inlösen icke förefinnas, gäller, utan hinder av denna lag, beträffande jordägares och legotagares inbördes förhållanden, vad annars är stadgat. Om likväl både legotagare och jordägare vid förrättningen göra anspråk på att stadgandena i 1 mom. skola tillämpas, skall härvid lända till efterrättelse, vad i sagda moment är stadgat för det fall, att rätt till inlösen förvägras.

Berättigas legotagare att inlösa blott en del av det område han besitter, är beträffande det område, som lämnas utanför den inlösen underkastade delen, gällande vad i 2 mom. är stadgat om legoområde, vilket i sin helhet förblir oinlöst.

Avstår legotagare på i 52 § stadgat sätt från inlösen, gäller beträffande jordägares och legotagares inbördes förhållanden i motsvarande mån, vad i 2 mom. är stadgat.

14 §.

Vid inlösen av huvudsakligen till bostadsområde avsett legoområde hänföres till det område, som skall inlösas, i främsta rummet det redan tidigare i legotagarens besittning varande området eller område, som motsvarar detta, samt därest av det område, som skall inlösas, bildas en bostadstomt, vid behov därutöver, såvitt det med beaktande av ägornas läge är möjligt och legotagaren det önskar, av legogivaren tillhörigt område så mycket jord, som för bildande av en för bebyggande lämplig bostadstomt är av nöden. Samtidigt bör avseende fästas vid en lämplig och ändamålsenlig placering av ägorna på stomlägenheten och på det område, som skall inlösas.

Av område, som skall inlösas, bildas i de i 1 mom. avsedda fallen såvitt möjligt sådan bostadslägenhet eller -tomt, varom stadgas i 26 och 27 §§.

Vid prövning av, huruvida av område, som skall inlösas, kunde bildas i 2 mom. avsedd bostadslägenhet eller -tomt, må i fråga om bostadslägenhet jämväl beaktas i närheten måhända beläget och för tomtens vidkommande till legoområdet gränsande, legotagaren tillhörigt område.

Vad i 1 och 2 mom. är stadgat, utgör icke hinder för tillämpningen av stadgandena i 19 § 1 och 3 mom.

Legoområde, vartill, tomtområde inberäk-

nat, hör över två hektar lantbruks- och för lantbruk lämplig jord, betraktas icke som i 1 mom. avsett bostadsområde i andra än de i 26 § avsedda fallen, i vilka till bostadslägenhet kan avskiljas en något större ägoareal än vad ovan nämnts.

28 §.

Därest för område, på vilket legoområde är beläget, fastställt eller under inlösningsförfarande fastställes byggnadsplan eller annan plan eller andra bestämmelser utfärdas angående områdets nyttjande, skall för legotagarens räkning såvitt möjligt avskiljas bostadsområde med iakttagande av planen eller sagda bestämmelser.

Då utarbetande eller ändring av i 1 mom. avsedd plan eller däri avsedda bestämmelser pågår på område, skall legoområde såvitt möjligt avskiljas sålunda, att genomförandet av den plan eller de bestämmelser, som skola utarbetas, därigenom icke försvåras.

Därest vid inlösningsförrättning plan eller bestämmelser icke kunnat beaktas eller tillämpas, utgör detta icke hinder för att det inlösta området ombildas till fastighet. Ej heller må byggnadsförbud utgöra hinder för att området ombildas till fastighet.

29 §.

Vid uppgörande eller ändrande av i 28 § 1 mom. nämnd plan eller däri avsedda bestämmelser på sådant område, där i denna lag åsyftad inlösningsförrättning är anhängig, skola såvitt möjligt framställda inlösningsanspråk beaktas.

41 §.

Därest annan än i 1 § 3 mom. avsedd legotagare, med beaktande av hans ekonomiska och andra omständigheter, icke med egna tillgångar anses kunna erlagga köpeskillingen för legoområdet eller byggnad, som överlåtits medelst i 5 § avsedd frivillig överenskommelse, eller löseskillingen för medelst beslut av myndighet inlöst omförmäld egendom, må, såvitt fråga icke är om överlåtelse eller inlösen av landskapets eller kommuns egendom, för köpeskillingens erläggande jordinköpslån beviljas och vid erläggandet av köpe- eller löseskillning landskapets förmedling anlitas samt i det fall, att den förenämnda egendomen inlösts från landskapet eller kommun eller kommun överlätit egendom genom frivillig överenskommelse, förordnas, att löse- och

köpeskillingen må erläggas i form av annuiteter, enligt vad därom nedan stadgas.

Därest i 1 mom. omförmäld egendom i enlighet med 63 § 5 eller 6 mom. lämnats att belastas av i sagda lagrum avsedd rätt, må i 1 mom. avsett jordinköpslån icke beviljas eller vid erläggandet av köpe- eller löseskillning landskapets förmedling anlitas.

Oberoende av de i 1 mom. omförmälda förutsättningarna rörande legotagarens omständigheter skall vid finansieringen landskapets förmedling anlitas i det fall, att köpe- eller löseskillingen jämlikt 70 eller 71 §§ häftar för i sagda lagrum avsedda prestationer. Härvid må för köpeskillingens erläggande jordinköpslån icke beviljas. Under nämnda förutsättningar skall landskapets förmedling anlitas även i det fall att egendomen inlösts från kommun eller att kommun överlätit den genom frivillig överenskommelse, liksom även oberoende av de i 47 § 1 mom. omförmälda förutsättningarna i det i sagda moment avsedda fallet, att sakägarna överenskommit om att ett större område än legoområdet skall överlätas eller inlösas.

Utan hinder av vad i 3 mom. är stadgat, må köpeskillning erläggas utan landskapets förmedling och för erläggandet beviljas i 1 mom. avsett jordinköpslån, därest lägenhet eller område eller i 63 § 2 mom. avsedd byggnad eller i sagda paragrafs 4 mom. avsedd inrättning överlåtits medelst frivillig överenskommelse, som lägges till grund för i denna lag avsedd behandling, under förutsättning, att den överlättna egendomen och köpeskillingen härför, enligt vad i 63 § 8 mom. är stadgat, befrias från rättigheter och prestationer, som avses i nämnda paragrafs 1 mom. 1—4 punkterna samt i 2 och 4 mom., så ock från rättigheter och prestationer, som med stöd av in-teckning eller enligt i fastighetsin-teckningsprotokollet eller i förteckningen över utmäta fastigheter gjord anteckning belastar egendomen och som avses i sagda paragrafs 5 punkt, med undantag för i 1 § 3 mom. förordningen om in-teckning i fast egendom avsedd rätt till inmutning av fyndighet eller till andel i inmutning.

Har medelst beslut av myndighet för fastigheterna samfällt jord- eller vattenområde inlösts och kan utredning om, till vilken fastighet andel i samfällt område hör och hur stor varje fastighets andel av området är, icke anskaffas utan onödigt dröjsmål, skall

vid löseskillingens erläggande landskapets förmedling anlitas.

62 §.

Sedan med anledning av inlösningsanspråk på eller frivillig överlåtelse av del av lägenhet i 55 § avsett begynnelsesammanträde hållits, skall förrättningsingenjören ofördröjligen insända meddelande till domhavanden i Ålands domsaga, vilken i protokollet över in-teckningsärenden skall göra anteckning till säkerhet för rätten att avskilja ifrågavarande område. Anteckning må dock icke göras beträffande genom frivilligt avtal överlåtet område, därest till säkerhet för rätten att avskilja detsamma in-teckning redan fastställts. Då område avskiljes till självständig lägenhet, anses avskiljandets rättsliga verkan hava inträtt den dag, då in-teckningen i protokollet över in-teckningsärenden gjordes.

Avslå förrättningsmännen inlösningsanspråk på område och anmäles ej missnöje med beslutet, skall förrättningsingenjören insända meddelande om beslutet till domhavanden, som i in-teckningsregistret skall anteckna, att rätten att avskilja området förfallit.

Har förrättningsmännens beslut rörande inlösningsanspråk på område på grund av missnöjesanmälan underställts ägodelningsrätts avgörande, skall ordföranden i sagda rätt, efter det tiden för anmälan av missnöje med ägodelningsrättens utslag utgått, ofördröjligen till domhavanden insända avskrift av utslaget och meddelande om, huruvida till honom eller lantmäterikontoret anmälts missnöje med utslaget. Har missnöje anmälts, skall domhavanden införskaffa utredning om, huruvida ansökan om ändring av ägodelningsrättens utslag fullföljts. Har mot ägodelningsrättens utslag, genom vilket i 12 mom. avsett beslut bibehållits i kraft, missnöje icke anmälts eller har ansökan om ändring av ägodelningsrättens utslag, genom vilket förrättningsmännens beslut innehållande godkännande av inlösningsanspråk på området upphävts, icke fullföljts, skall domhavanden anteckna i in-teckningsregistret, att rätten att avskilja området förfallit.

Högsta domstolen sände avskrift av sin dom och sitt utslag beträffande inlösningsanspråk på område till domhavanden, som i det fall, att högsta domstolens utslag innehåller avslag på inlösningsanspråket, i in-teckningsregistret skall anteckna, att rätten att avskilja området förfallit.

Efter det område på grund av inlösningsanspråk eller frivillig överlåtelse avskiljts till självständig lägenhet och avskiljandet antecknats i jordregistret, skall därom, enligt vad genom förordning närmare stadgas, meddelande sändas till domhavanden, som i in-teckningsregistret skall anteckna, att avskiljandet genomförts och att till säkerhet för rätten att avskilja området tidigare gjord anteckning förfallit.

Vad i denna paragraf är stadgat om insändande av meddelande till domhavanden i domsagan äger icke tillämpning i det fall, som avses i 41 § 5 mom., utan anses härvid, då området avskiljes till självständig lägenhet, avskiljandets rättsliga verkan hava inträtt den dag, då i 1 mom. avsett begynnelsesammanträde ägde rum.

63 §.

Då lägenhet eller område av lägenhet enligt denna lag inlöses i legotagarens ägo eller då vid förfarande jämlikt denna lag, varvid frivillig överlåtelse av lägenheten eller området i legotagarens ägo lagts till grund för behandlingen, beslut om befrielse gives, befrias lägenheten och området, såframt ej i denna paragraf annorlunda säges, från att häfta för följande rättigheter och prestationer:

1) med stöd av in-teckning eller inregistring eller eljest lägenheten eller området belastande legorätt, ständig besittningsrätt och annan därmed jämförlig rätt, likväl icke i 1 § 3 mom. förordningen om in-teckning i fast egendom avsedd in-tecknad rätt till inmutning av fyndighet eller till andel i inmutning;

2) in-tecknad och oin-tecknad sytningsrätt samt i 5 § landskapslagen den 18 juli 1956 om socialhjälp i landskapet Åland (21/56) avsedd rätt att erhålla underhåll;

3) in-tecknad och oin-tecknad skogsavverkningsrätt;

4) fordran, rätt till uppbärande av viss avkomst i penningar eller varor, ersättningar och kostnader, för vilka lägenheten eller området på grund av in-teckning eller med stöd av stadgandena rörande ogulden köpeskillings rätt eller andra stadganden utgör underpant eller eljest häftar; samt

5) till sin natur offentligrättsliga eller i offentligrättslig ordning påförda eller med sådana jämförliga utlagor.

Såvida jämte lägenhet eller område på sätt, varom förmäles i 1 mom., i legotagarens ägo anskaffas sådan byggnad, i vilken till säker-

het för fordringsrätt lösöreinteckning fastställt, är beträffande byggnadens befriande från ansvarighet för nämnda fordringsrätt i motsvarande mån gällande, vad i nämnda moment är sagt.

Därest på lägenhet eller område, som i enlighet med 1 mom. anskaffats i legotagarens ägo, finnes en legotagaren tillhörig inrättning, i vilken jämte besittningsrätt till jorden in-teckning till säkerhet för fordringsrätt fastställt, eller därest dylik legotagaren tillhörig inrättning, som till följd av minskning av legoområdet fallit utanför det område, som skall inlösas, bortflyttas till lägenhet eller område, som anskaffats i legotagarens ägo, hänför sig in-teckningshavarens nämnda rätt till den lägenhet eller det område, som anskaffats i legotagarens ägo, dock icke i det fall, att lägenheten eller området i enlighet med 5, 6 eller 8 mom. lämnats att belastas med sådan i sagda lagrum avsedd rätt, till säkerhet för vilken in-teckning eller in-registrering fastställt eller för vilken lägenheten eller området utgör pant utan in-teckning.

Därest på lägenhet eller område, som i enlighet med 1 mom. anskaffats i legotagarens ägo, finnes annan än legotagaren tillhörig, i 3 mom. avsedd inrättning, och anskaffas även denna i legotagarens ägo, är beträffande in-rättningens befriande från ansvarighet för in-tecknad fordringsrätt i motsvarande mån gällande, vad i 1 mom. är sagt.

Hava sakägarna överenskommit om att för lägenhet, område, byggnad eller i fall, som avses i 4 mom., inrättning skall erläggas en köpe- eller löseskilling, som är lägre än det på i 30 § 1 mom. stadgade grunder beräkna-de skäligen gällande priset, och anse förrätt-ningsmännen, att lägenhetens, byggnadens eller inrättningens pris eller värdet av den del av lägenheten, som förblir i jordägarens besittning, och lägenhetens pris tillsamman-tagna icke förslå till att svara för i 1 mom. 3—5 punkterna samt 2 och 4 mom. i denna paragraf avsedda rättigheter och prestationer, befrias ej lägenheten, området, byggnaden eller inrättningen från dem.

Hava sakägarna i enlighet med 5 mom. överenskommit om att för lägenheten eller området erlägga ett pris, som är lägre än det skäligen gällande priset, och skulle priset enligt förrättningsmännen prövning icke förslå till att häfta för den ersättning, som, till följd av att i 1 mom. 1 punkten avsedd rätt förfallit,

skall beräknas enligt 64 § 1 mom., befrias icke lägenheten eller området från att häfta för sagda rätt.

Därest rätt till sytning eller underhåll till följd av att område befrias från densamma komme att äventyra den för jordägaren återstående stomlägenhetens bärkraft, skola förrättningsmännen medelst beslut befria stomlägenheten från ansvarighet för sagda rätt. Då stomlägenheten befriats från ansvarighet, blir även jordöverlåtaren fri från skyldighe-ten att erlägga sytning eller underhåll.

Utän hinder av vad i denna paragraf är stadgat, skola förrättningsmännen i det i 41 § 4 mom. avsedda fallet befria den frivilligt överlättna egendomen samt köpe-skillingen härför från att häfta för de rättig-heter och prestationer, som avses i denna pa-ragrafs 1 mom. 1—4 punkterna samt i 2 och 4 mom., ävensom för prestationer, som med stöd av in-teckning eller enligt i fastighetsin-teckningsprotokollet eller i förteckningen över utmäta fastigheter gjord anteckning be-lasta egendomen och avses i 1 mom. 5 punk-ten, därest innehavarna av rättigheter, som med stöd av in-teckning eller in-registrering eller enligt i in-teckningsprotokollet eller i förteckningen över utmäta fastigheter gjord anteckning belasta egendomen, inneha-varna av rättigheter, som åtnjuta panträtt för ogulden köpeskilling, och innehavarna av rättigheter, som före beslutets fattande kom-mit till förrättningsmännen kännedom, som belasta lägenhet eller område utan in-teckning och inregistrering och som avses i 1 mom. 1 och 2 punkterna, lämnat sitt medgi-vande till vederbörande lägenhets eller om-rådes eller byggnads eller inrättnings samt köpeskillings befriande från besvären och överlåtaren förbundit sig att svara för utan in-teckning eller inregistrering gällande nytt-jande- och sytningsrätt samt rätt till under-håll, från vilka lägenhet eller område eller ock byggnad eller inrättning samt köpe-skilling befrias. Område och köpeskillingen härför må befrias från att häfta för ovan avsedda rättigheter och prestationer även i det fall, att medgivande av innehavarna av i 1 mom. 2—4 punkterna avsedda samt in-teck-nade och i protokollet över in-teckningsären-den för fastighet eller i förteckningen över utmäta fastigheter antecknade, i 1 mom. 5 punkten avsedda rättigheter icke utverkats, därest förrättningsmännen, sedan de berett de innehavare av rättigheter, vilkas adress är

känd och vilkas hörande icke föranleder menligt dröjsmål med förrättningens fortsättande, tillfälle att yttra sig, pröva, att värdet av den lägenhetsdel, som förblir i ägarens besittning, antingen ensam eller möjligen i gemensamt ansvar med andra fastigheter uppenbart förslår till att häfta för dessa rättigheter och prestationer. Fastighet eller område må likväl icke befrias från att häfta för i 1 § 3 mom. förordningen om in-teckning i fast egendom avsedd in-tecknad rätt till in-mutning av fyndighet eller till andel i in-mutning.

Då beträffande jordägare eller innehavare av skogsavverkningsrätt vägande ekonomiska skäl det påkalla, må förrättningsmännen medelst beslut bibehålla lägenhet eller område, som skall inlösas i legotagarens ägo, belastande skogsavverkningsrätt i kraft till den del den ej äventyrar utövan-det av bestående skogsbruk på lägenheten.

64 §.

Befrias lägenhet eller område från ansvarighet för i 63 § 1 mom. 1 punkten avsedd rätt, erlagges till innehavare av annan rätt än den, som utgör grunden för inlösen, en ersättning, vars belopp motsvarar den förfallna rättighetens kapitalvärde. Detta värde fastställs på grundvalen av den årsinkomst rättigheten beräknas hava inbringat, enligt vad för motsvarande fall annorstädes särskilt är stadgat.

Grundar sig i 1 mom. avsedd rätt på avtal, som beträffande boställsjord ingåtts med innehavare av präst-, kantororganist-, kantors- eller organisttjänst högst för dennes besittningstid, erlagges till honom eller hans rättsinnehavare ur församlingens dispositionsfond i årlig ersättning ett belopp, motsvarande en årlig ränta på området pris, beräknad till två procent lägre än Finlands Banks lägsta diskontranta, dock icke mera än den rena av-komst han från området dittills årligen njutit.

Har lägenhet eller område och köpeskillning för lägenhet eller område jämlikt 63 § 8 mom. med rättsinnehavarens medgivande befriats från ansvarighet för i 1 mom. avsedd rättighet, må i sagda moment nämnd ersättning icke bestämmas att utgå, såvitt ej annorlunda överenskommit eller av förhållandena annat föranledes.

65 §.

Såframt icke i 63 § 1 mom. 2 punkten

nämnd sytningsrätt eller rätt till underhåll lämnas att belasta stomlägenheten, erlagges åt rättsinnehavaren en enligt prisnivåns av-sevärda stegring eller sänkning i motsvarande grad förhöjd eller sänkt ersättning ur landskapsmedel enligt vad genom riksförordning stadgas. I stället för denna ersättning må åt rättsinnehavaren, där denne så önskar, erläggas en engångsersättning, motsvarande kapitalvärdet av sagda rätt.

Förrättningsmännen böra bestämma kapitalvärdet av i 1 mom. nämnd sytningsrätt och rätt till underhåll för verkställande av den i 70 § 2 mom. avsedda innehållningen. Detta kapitalvärde beräknas på grundvalen av den årsinkomst rättigheten inbringat. Vid kapitalvärdets bestämmande skall lända till efterrättelse, vad för motsvarande fall annorstädes särskilt är stadgat.

Har jämlikt 63 § 8 mom. lägenhet eller område och köpeskillning för lägenhet eller område med rättsinnehavarnas medgivande eller, då fråga är om område, på grund av förrättningsmännens prövning, befriats från ansvarighet för i 1 och 2 mom. avsedd rätt, må i sagda 1 mom. nämnd ersättning icke bestämmas att utgå, därest ej annorlunda överenskommit eller av förhållandena annat föranledes.

67 §.

Sedan förrättningsmännen vid syneförrättning fattat beslut, skola de i fall, då lägenhet, område, byggnad eller inrättning jämlikt 63 § befriats från ansvarighet för rättigheter, vilka belastat sagda egendom i stöd av in-teckning, inregistrering eller utan in-teckning gällande panträtt, eller i vilka i inrättning beviljad in-teckning enligt sagda paragrafs 3 mom. kommit att gälla fastighet, som anskaffats i legotagarens ägo, till domhavanden i Ålands domsaga därom sända meddelande, vari särskilt bör nämnas, huruvida beslutet underställts ägodelningsrättens prövning, med undantag av i 6 mom. nämnda fall, för anteckning i:

1) fastighetsin-teckningsprotokollen beträffande lägenhet, område och inrättning, då de befriats från ansvarighet för in-tecknade rättigheter, eller lägenhet och område för ogulden köpeskillning eller för sådan rättighet, som i stöd av utan in-teckning gällande pant-rätt belastar lägenheten eller området och varom stadgats, att anteckning bör göras i sagda protokoll, eller då i inrättning fastställt in-teckning kommit att gälla lägenhet eller

område, som anskaffats i legotagarens ägo;

2) lösöreintektningsprotokollet beträffande byggnad;

3) legoregistret beträffande lägenhet och område, då de befriats från inregistrerad legerätt; samt

4) förteckningen över utmäta fastigheter beträffande lägenhet och område, då de befriats från ansvarighet för sådana rättigheter, om vilka stadgats, att anteckning bör göras i sagda förteckning.

Då i 1 mom. avsedd anteckning om befrielse från ansvarighet för gravationer gjorts, skall till säkerhet för ifrågavarande rätt fastställd inteckning eller inregistrering eller utan inteckning gällande panträtt i motsvarande mån anses hava förfallit, varom likaså anteckning bör göras i vederbörande protokoll, legoregister eller förteckning över utmäta fastigheter.

Då rätt, som belastar i legotagarens ägo anskaffad, i 63 § nämnd egendom, i stöd av inteckning, inregistrering eller panträtt för ogulden köpeskillning eller sådan utan inteckning gällande panträtt, varom föreskrivits införande av anteckning i protokollet över intektningsärenden för fastighet eller i förteckningen över utmäta fastigheter, jämlikt stadgandena i sagda lagrum lämnats att fortfarande belasta ifrågavarande egendom, skall därom särskilt nämnas i meddelande, som enligt 1 mom. bör insändas.

Beträffande insändande av meddelanden angående ägodelningsrätts och högsta domstolens avgöranden, vilka gälla i denna paragraf avsedda gravationer, liksom beträffande domhavandens skyldighet att anskaffa utredning angående fullföljande av ändringssökande gälle, vad i 62 § 3 mom. är stadgat. Efter erhållet meddelande skall domhavanden, ifall anteckning om gravation gjorts i fastighetsintektningsprotokollet, om sagda domstolars avgöranden införa anteckning i intektningsregistret samt i andra fall på motsvarande sätt i lösöreintektningsprotokollet, legoregistret eller förteckningen över utmäta fastigheter.

Sedan områdets avskiljande till självständig lägenhet blivit infört i jordregistret, skall, enligt vad genom riksförordning närmare stadgas, meddelande därom sändas till domhavanden, som i det fall, att i 1—3 mom. avsedd anteckning rörande området gjorts i fastighetsintektningsprotokollet, på det registerkort, som för intektningsregistret skall uppgö-

ras för den av området bildade lägenheten, och i annat fall på motsvarande sätt antingen i legoregistret eller i förteckningen över utmäta fastigheter skall införa anteckning därom, att beträffande området gjord anmälan om befrielse från gravationer eller om att någon rättighet lämnats att belasta området eller att i inrättningen fastställd inteckning överförs att belasta området gäller den bildade lägenheten.

Då lägenhet eller område befrias från ansvarighet för sådan rätt, som belastar lägenheten eller området på grund av utan inteckning gällande panträtt och varom icke stadgats, att anteckning skall införas i fastighetsintektningsprotokollet eller i förteckningen över utmäta fastigheter, må beträffande befrielsen till den del i 1 mom. nämnd anmälan icke insändas, därest fråga icke är om ogulden köpeskillning. Anmälan insändes ej heller beträffande befrielse från i 63 § avsedd ansvarighet av i 41 § 5 mom. avsett område, som inlösts från samfällt område.

70 §.

Anskaffningspris, som erlägges genom landskapets förmedling för genom beslut av myndighet inlöst och medelst vid inlösningsförfarande till grund för behandlingen lagd frivillig överenskommelse överlåten lägenhet eller område, häftar för i 64 § 1 mom. avsedd ersättning, i 63 § 1 mom. 5 punkten avsedda utlagor ävensom för sådan i 63 § 1 mom. 4 punkten avsedd fordran, rätt att uppbära viss avkomst i penningar eller varor, ersättningar och kostnader, för vilka lägenheten eller området häftade på grund av inteckning eller ogulden köpeskillning eller annan utan inteckning gällande panträtt, och tillkommer mottagare av ersättning samt borgenär samma rätt till anskaffningspriset, som de tidigare hade till lägenheten eller området. Löseskillning, vid vars erläggande enligt 41 § 5 mom. landskapets förmedling anlitas, häftar likväl endast för i 64 § 1 mom. avsedd ersättning.

Av lägenhets eller områdes i 1 mom. nämnda anskaffningspris innehålles till landskapet i 65 § avsett kapitalvärde av ersättningen.

Då anskaffningspriset för lägenhet eller område komme att häfta för sådana i 1 mom. avsedda utlagor, fordringar, rätt att uppbära viss avkomst i penningar eller varor, ersättningar eller kostnader, för vilka den fastig-

het utgör pant, från vilken ifrågavarande lägenhet avskilts eller område inlösts eller överlåtits, äger landskapsstyrelsen i det fall att nämnda fastighets övriga del antingen för sig eller tillsammans med i gemensamt pantansvar måhända stående andra fastigheter uppenbart förslår till att svara för beloppet av dessa utlagor, fordringar, rättigheter, ersättningar och kostnader, befogenhet att befria anskaffningspriset från ifrågavarande ansvar och erlægga priset åt jordöverlåtaren, såvitt enligt denna lag därtill icke annat hinder föreligger. Därest anskaffningspriset i enlighet med det ovan sagda icke befrias från sagda ansvar och panträttens innehavare icke heller avstår från sin rätt att utfå betalning ur anskaffningspriset eller därest av anskaffningspriset med stöd av 2 mom. innehållits kapitalvärdet av sådan sytningsrätt eller rätt att erhålla underhåll, som belastat den fastighet, från vilken lägenheten avskilts eller område inlösts eller överlåtits, har den, från vilken lägenheten eller området inlösts eller genom frivillig överlåtelse erhållits, rätt att i den ordning, som om tvistemål är stadgad, utsöka det belopp, som av anskaffningspriset använts till sådan betalning av den, som dragit nytta på hans bekostnad.

73 §.

För sådana fordringar, ersättningar, kostnader och utlagor, vilka uppkommit före inlösen eller före överlåtelse, som träffats medelst vid inlösningsförfarande till grund för handläggningen lagd frivillig överenskommelse, och för vilka, enligt vad därom särskilt är stadgat, lägenhetens eller området ägare eller innehavare vid respektive tidpunkt svarar, ansvarar icke legotagaren och, med undantag för det i 72 § omförmälda fallet, ej heller landskapet.

Lägenhet eller område, som överlåtits medelst vid inlösningsförfarande till grund för handläggningen lagd frivillig överenskommelse och för vilka köpeskillning icke erlagts genom landskapets förmedling, svarar, utan hinder av stadgandena i 1 mom., även efter inlösningsförfarandet för de rättigheter och prestationer, i fråga om vilka lägenheten eller området och köpeskillningen för dem i enlighet med 63 § 8 mom. icke befriats från ansvarighet. På samma sätt svarar landskapet för den skada, som åsamkas rättsinnehavaren på grund av att överlåtaren befinnes vara oförmögen att uppfylla den förbindelse, som han

enligt sagda lagrum iklätt sig. Har landskapet erlagt skadeersättning, äge landskapet rätt att av lägenhetens eller området överlåtare indriva ersättningens belopp jämte fem procents årlig ränta.

75 §.

Avskiljande och ombildande till lägenhet av i legotagarens ägo inlöst och medelst vid inlösningsförfarande till grund för handläggningen lagd frivillig överenskommelse överlåtet område från såsom lägenhet i jordregistret antecknad fastighet skall försiggå genom styckning.

Har fastighet, från vilken område på i 1 mom. omförmält sätt anskaffas i legotagarens ägo, icke tidigare påförts mantal, skall vid styckningsförfarandet sådant påföras det område, som avskiljes, med iakttagande i motsvarande mån av vad om fastställande av mantal för område, som icke ombildats till lägenhet, enligt 76 § är gällande.

Av område må bildas en enda lägenhet, även om det omfattar delar av flere till samma by hörande fastigheter, vilka äro av olika natur eller höra till olika hemmansnummer, eller jämte dylik del en eller flere fastigheter. Höra till ny lägenhet ägor från två eller flere hemmansnummer, bildas därav nytt hemmansnummer av skattenatur.

Hör till område del av fastigheternas samfällda jord- eller vattenområde, fastställes mantalet i fråga om de ägor, som skola avskiljas från det samfällda området, enligt i 76 § 1 mom. förutsatta grunder, och må fastigheternas mantal lämnas oförändrade. De ägor, som skola avskiljas från det samfällda området, må införlivas med ny lägenhet, som bildas av enskilt område på fastigheten, eller med tidigare förefintlig lägenhet även på så sätt, att ägor, utan att av dem bildas en lägenhet, tagas i beaktande vid fastställandet av den nya lägenhetens mantal eller att den tidigare lägenhetens mantal höjes. Är värdet av de ägor, som skola avskiljas från det samfällda området, ringa i jämförelse med värdet av de övriga områden, som skola införlivas med den nya lägenheten eller med värdet av den tidigare lägenheten, må införlivandet verkställas utan att dessa ägor beaktas vid fastställandet av den nya lägenhetens mantal eller utan höjning av den tidigare lägenhetens mantal. På samma sätt skall förfaras, då förmåner och andelar tilldelas eller

anslutas till den nya eller den tidigare lägenheten. I styckningsinstrumentet skola i fall, som avses i detta moment, antecknas de fastigheter, till vilka det samfälliga området hört, och deras andelar i detta. Dessa anteckningar föras likväl icke, då fråga är om i 41 § 5 mom. avsett samfälligt område.

Utgör område del av två eller flera hemmansnummer, som icke avskilts genom storskifte, verkställes styckningen sålunda, att det beräknas, huru stor del det område, som skall avskiljas, utgör av ifrågavarande, från varandra icke avskilda fastigheter, var- efter på grund av det sålunda erhållna relationstalet den nya lägenhetens mantal fastställes. Samtidigt minskas i motsvarande grad de tidigare förefintliga fastigheternas mantal, vart och ett i den proportion, i vilken mantalen stå till varandra. Av den nya lägenheten bildas ett hemmansnummer av skattenatur.

Har fiskelägenhet tilldelats flera fastigheters andelar i samfälligt vatten, bildas av ägorna och vattenandelarna vid styckning en enda lägenhet, oberoende av huruvida vattenandelarna tillhöra samma by som ägorna. Beträffande vattenandelarna skall härvid i tillämpliga delar lända till efterrättelse, vad i 31 kap. lagen om skifte är stadgat om överförande av till lägenhet hörande andel från

en lägenhet till en annan. Tillhöra ägorna och vattenandelarna olika hemmansnummer, bildas av den nya lägenheten nytt hemmansnummer av skattenatur.

För i denna paragraf förutsatta åtgärder är samtycke av i 344 § lagen om skifte åsyftade rättsinnehavare icke erforderligt.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 1963.

Vad i 1 § är stadgat beträffande inlösningsrätt till område, som utarrenderats för gårdsbruk eller fiske eller huvudsakligen till bostadsområde och som ej är bebyggt med bostadsbyggnad, tillämpas även på legoområden, för vilkas vidkommande inlösningsanspråk ej framställts eller i fråga om vilka inlösningsanspråket före denna lags ikraftträdande genom laga kraft vunnit beslut förkastats, under förutsättning, att legoförhållandet vid lagens ikraftträdande fortfarande består, eller, om legoförhållandet härvid icke längre är gällande, att legoområdet är i den tidigare ägarens besittning och denna för områdets del icke vidtagit åtgärder, som avse att odla eller bebygga området, eller andra sådana åtgärder. I ovan avsedda fall bör inlösningsanspråk framställas före den 1 april 1964.

Mariehamn, den 10 december 1962.

På landstingets vägnar:

TH. ERIKSSON
talman.

Evald Häggblom
vicetalman.

Elie Persson
vicetalman.